

Tjetjenien

Baggrundsnotat

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Udlændingestyrelsen

© 2020 Udlændingestyrelsen

Udlændingestyrelsen
Farimagsgade 51A
4700 Næstved
Danmark

Tlf.: 35 36 66 00
nyidanmark.dk

Oktober 2020

Alle rettigheder tilhører Udlændingestyrelsen.
Udgivelsen kan frit hentes på nyidanmark.dk
Udlændingestyrelsens udgivelser kan frit citeres med tydelig kildegengivelse.

Indhold

1. Introduktion, afgrænsning og forbehold	2
2. Kort over Kaukasus	3
3. Det tjetjenske folk og sprogpolitik	4
3.1. Russisk sprog i lovgivningen	4
3.2. Status og udbredelsen af det russiske sprog i Tjetjenien	5
3.3. Klanernes betydning i det tjetjenske samfund	5
3.4. Tjetjeniens administrative placering i den føderale struktur	6
3.5. Kultur og religion	7
3.5.1. Religion under Ramzan Kadyrov (2007-i dag)	7
4. De to tjetjenske krige	9
4.1 Den Første Tjetjenske Krig (1994-1996)	9
4.2 Mellemkrigsperioden (1996-1999)	10
4.3 Den Anden Tjetjenske Krig (1999-2009)	10
4.4 Amnestier	11
5. Den politiske og økonomiske situation	13
5.1 Kadyrov, magten og tjetjenifiseringen af Tjetjenien	13
5.2 Sikkerhedssituationen under Kadyrov	13
5.3 Den økonomiske situation	15
6. Litteraturliste.....	17

1. Introduktion, afgrænsning og forbehold

Dette notat har til formål at beskrive den generelle historiske, kulturelle og politiske situation i Tjetjenien.

Notatet er udarbejdet i overensstemmelse med EASO's retningslinjer for rapporter vedrørende landedokumentation (Country of Origin Information, COI).¹ Notatet er baseret på åbne, skriftlige kilder. Der er gjort brug af forskningsbaserede rapporter og akademiske bøger og artikler udgivet af internationale organisationer, herunder NGO'er, andre COI-enheder i Europa, internationale og lokale nyhedsmedier samt russiske lovtekster.

Det er inden for det givne kildemateriale og notatformat ikke muligt at afdække alle facetter af forholdene i Tjetjenien, og notatet bør derfor ikke ses som udtømmende. Dette notat indeholder ikke anbefalinger om policy og kan derfor ikke tages til indtægt for et bestemt syn på, hvad praksis skal være. Terminologi anvendt i notatet bør ikke ses som et udtryk for et bestemt juridisk standpunkt.

¹ EASO, *EASO Country of Origin Information Report Methodology*, juni 2019, [url](#)

2. Kort over Kaukasus²

² Wikitravel, *Caucasus Regions Map*, 3. august 2008, [url](#)

3. Det tjetjenske folk og sprogpolitik

Rusland huser i dag over 160 forskellige etniske befolkningsgrupper, hvoraf de etniske russere udgør den klart største gruppe. Den tjetjenske befolkning udgør lidt over en procent af Ruslands samlede befolkning.³

Tjetjenerne er dog den største nordkaukasiske befolkningsgruppe. Der boede omkring 1,5 million tjetjenerne i Kaukasus i 1847.⁴ I 2010 boede der 1.431.360 tjetjenerne i Rusland, hvoraf 1.206.551 var bosat i Den Tjetjenske Republik.⁵ Uden for Rusland bor tjetjenerne primært i Tyrkiet (111.000), Kasakhstan (34.000), Frankrig (29.000), Østrig (26.000) og Tyskland (12.000).⁶

Det tjetjenske folk benævner sig selv som nakh (folk), der bl.a. inkluderer befolkningsgrupperne tjetjenerne, ingusjetere og kistere, som alle taler sprog fra den såkaldte nakh-gren fra det nordøstlige Kaukasus. Nakh-folket deler fælles afstamning og kultur. Man kan sammenligne det tjetjenske og ingusjetiske sprog med forholdet mellem dansk og norsk. Alle ingusjetere fra Tjetjenien forstår tjetjensk, og praktisk talt alle ingusjetere kan også tale tjetjensk.⁷ Tjetjenerne refererer også til sig selv som nokchii, et ord der stammer fra en stor tjetjensk stamme kaldet Nokhchmekhkhakhoi, og dens tilhørssted i den sydøstlige del af dagens Tjetjenien, der også kaldtes Itjkerien.⁸

3.1. Russisk sprog i lovgivningen

Ifølge loven om Den Russiske Føderations officielle sprogs artikel 1 fastslås det, at det officielle sprog i Rusland er russisk. Det russiske sprog er obligatorisk at tale inden for bestemte områder, hvilket bl.a. omfatter jobs i store dele af den offentlige sektor.⁹ Ifølge artikel 14 stk. 1 om uddannelsessprog i loven om uddannelse garanteres uddannelse på Den Russiske Føderations officielle statssprog (altså russisk) samt valget af undervisnings- og oplæringsprog inden for de muligheder, som uddannelsessystemet giver. Dog har man ifølge samme artikels stk. 5 også ret til at modtage undervisning i førskole (børnehave), grundskole (indskoling) og almen uddannelse (mellemkoling) på ens modersmål, hvilket i Tjetjenien betyder tjetjensk.¹⁰

³ Hønneland, G. og Jørgensen, J. H., *Moderne russisk politik*, 2007, pp. 75-76

⁴ Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, p. 14

⁵ Федеральная служба государственной статистики (Росстат), *Доклад "Об итогах Всероссийской переписи населения 2010 года"*/[Den Føderale styrelse for statslige statistik (Rosstat), Rapport "om resultaterne af folketællingen for hele Rusland i 2010"], [url](#)

⁶ Joshua Project, *People group: Chechen*, [url](#)

⁷ Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, pp.12-13, Landinfo, *Tsjetsjenia: Generell bakgrunnsinformasjon*, 30. juni 2011, [url](#), p. 6

⁸ Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, pp.12-13

⁹ : Федеральный закон от 01.06.2005 N 53-ФЗ (ред. от 05.05.2014) "О государственном языке Российской Федерации", Статья 1. Русский язык как государственный язык Российской Федерации, [Føderal lov af 01.06.2005 N 53-f3 (med ændringer af 05.05.2014) "Om Den Russiske Føderations officielle sprog", artikel 1. Russisk som Den Russiske Føderations officielle sprog], [url](#)

¹⁰ Федеральный закон от 29.12.2012 N 273-ФЗ (ред. от 27.12.2019) "Об образовании в Российской Федерации", Статья 14. Язык образования [Føderal lov af 29. december 2012 N 273-f3 (med ændringer af 27. december 2019) "Om uddannelse i Den Russiske Føderation", artikel 14. Uddannelsessprog], [url](#)

3.2. Status og udbredelsen af det russiske sprog i Tjetjenien

Den Tjetjenske Republik har to hovedsprog – russisk og tjetjensk. I skolerne er undervisningssproget russisk og lærebøgerne er også på russisk. Man undervises i tjetjensk i skolerne som et separat fag. Lederen af Tjetjenien, Ramzan Kadyrov, har fremhævet det tjetjenske og det russiske sprog som vigtige for ham.¹¹

Ifølge det tjetjenske Ministerium for Uddannelse og Videnskab bliver der kun undervist i det tjetjenske sprog som enkeltfag. I Tjetjenien findes der ifølge ministeriet ikke en eneste skole, hvor undervisningen udelukkende foregår på det tjetjenske sprog. Dagestans Ministerium for Uddannelse og Videnskab har meddelt, at der er skoler i distrikterne Khasavjurt, Novolak, Kazbekovskij i Dagestan (hvor der bor mange tjetjenere), hvor der på de første klassetrin undervises på tjetjensk. Dog har ministeriet ikke uddybet, hvor mange af sådanne skoler, der findes.¹²

Tendensen i antallet af personer, der taler tjetjensk, er ifølge Rosstat (den russiske pendant til Danmarks Statistik) faldende. Hvor der i 2002 kun var ca. 30.000 tjetjenere i Rusland, der ikke talte deres modersmål, var antallet i 2010 nået op på 77.000. Rosstat har også opgivet antallet af personer, der ikke behersker det russiske sprog. I 2010 var der således 121.257 tjetjenere i Rusland inklusive Tjetjenien ud af i alt 1.431.360 tjetjenere, der ikke kan tale russisk.¹³

3.3. Klanernes betydning i det tjetjenske samfund

Det tjetjenske samfund er opdelt i ni hovedklaner på tjetjensk kaldet *tukhums*, der hver har deres karakteristiske sproglige dialektform og er tilknyttet bestemte geografiske områder. De vigtigste klaner er knyttet sammen gennem økonomiske og militære interesser og er derved ikke baseret på slægtninge. Hovedklanerne ledes af et råd bestående af ældre. Det forventes, at alle medlemmerne af en hovedklan følger rådets afgørelser. Hovedklanerne er opdelt i mindre klaner, der på tjetjensk bliver kaldet *teiper*, og som alle er baseret på slægtskab. I alt findes der ca. 160 klaner.¹⁴

Klaner har historisk spillet en vigtig rolle i det økonomiske og sociale liv i Tjetjenien og Ingusjetien. De fleste tjetjenere ved, hvilken klan de tilhører. Nogle ved også, hvor klanen stammer fra. Klanerne er ikke hierarkisk strukturerede, men hver klan har alligevel en leder, der i tilfældet af konflikt mellem klanerne leder forhandlingerne på vegne af sin klan.¹⁵

Det ser ud til, at klanernes rolle i Tjetjenien i dag ikke er så central som for 100-150 år siden. Dog har personer fra Kadyrovs klan, Benoj, der er den største klan i Tjetjenien, en mere privilegeret position og har

¹¹ Buisness-gazeta, Кадиров про языковой вопрос: «В Чеченской Республике два главных языка – русский и чеченский» [Kadyrov om sprogspørgsmålet: "I Den Tjetjenske Republik er der to hovedsprog russisk og tjetjensk"], 28. november 2017, [url](#)

¹² Danish Immigration Service, *Security and human rights in Chechnya and the situation of Chechens in the Russian Federation – residence registration, racism and false accusations*; januar 2015, [url](#), pp. 160-161, Кавказ.Реалии, Почему количество чеченцев, говорящих на родном языке, сокращается? Апрель 25, 2017, [Hvorfor reduceres antallet af tjetjenere, der taler deres modersmål?, 25. april 2017], [url](#)

¹³ Всероссийская перепись населения, 3. *Население по национальности и владению русским языком*, [Den Al-russiske Folketælling, 3. Befolkning efter nationalitet og beherskelse af det russisk sprog], [url](#)

¹⁴ Landinfo, *Tsjetsjenia: Generell bakgrunnsinformasjon*, 30. juni 2011, [url](#), pp. 5-6

¹⁵ Landinfo, *Tsjetsjenia og Ingusjetia: Betydningen av teip (klan)*, 10. september 2015, [url](#), pp. 5-8

derved lettere ved at få magtfulde og indflydelsesrige stillinger i Tjetjenien. De kan også lettere komme ind på videregående uddannelser end folk fra andre klaner.¹⁶

Valget af ægteskabspartner er det område, hvor klaner spiller den største rolle i dag. Nogle familier ønsker, at deres børn skal gifte sig ind i en klan af såkaldt god oprindelse. Sædvaneretten Adat¹⁷ tilsiger også, at man ikke må gifte sig med en person fra den samme klan, men ægteskab mellem to personer fra samme klan kan dog forekomme.¹⁸

3.4. Tjetjeniens administrative placering i den føderale struktur

Sovjetunionen var en union, der bestod af 15 unionsrepublikker. Den langt største republik var den Russiske Socialistiske Føderative Sovjet Republik (RSFSR), der i dag udgør dagens Rusland. For at få status af unionsrepublik skulle en befolkningsgruppe være på over 1 million, bo inden for et tydeligt afgrænset område og dele grænse med en fremmed stat. Befolkningsgrupper, der ikke kunne opfylde disse tre krav, kunne kun få begrænset selvstyre, idet de inden for unionsrepublikken kunne blive tildelt en status som autonom sovjetrepublik.¹⁹

Da Sovjetunionen blev dannet i 1922 oprettede kommunisterne også et tjetjensk autonomt område, der i 1934 blev slået sammen med naboområdet, der rummede de knap så talrige ingusjetere. Området kom til at hedde Den Tjetjeno-Ingusjetiske Autonome Sovjetrepublik.²⁰ Idet det blev en republik, fik tjetjenerne nu også formelt mere autonomi, da en autonom republik havde egen lokal forfatning, domstole og ministre. Som autonom republik havde det ikke ret til at træde ud af Sovjetunionen i modsætning til unionsrepublikkerne. Dette skulle efterfølgende vise sig at blive en af årsagerne til konflikten efter Sovjetunionens opløsning i 1991.²¹

Da Tjetjenien erklærede sig uafhængigt af Rusland i 1991, valgte den ingusjetiske del af republikken at blive en del af Den Russiske Føderation, hvorefter Den Ingusjetiske Republik blev oprettet som en selvstændig republik i Den Russiske Føderation.²²

I dag er Tjetjenien en russisk delrepublik beliggende i det østlige Nordkaukasus og har en størrelse af 16.100 kvadratkilometer, hvilket svarer til ca. en tredjedel af Danmarks areal.²³ Tjetjenien deler indre grænser med Stavropol-regionen i nord og delrepublikkerne Dagestan i øst og Ingusjetien samt Nordossetien i vest. Mod syd deler Tjetjenien grænse med Georgien.²⁴

Den Tjetjenske Republik har egen forfatning, flag og våbenskjold. Forfatningen blev vedtaget ved en folkeafstemning i 2003 og erklærer, at Den Tjetjenske Republik er en integreret del af Den Russiske

¹⁶ Landinfo, *Tsjetsjenia og Ingusjetia: Betydningen av teip (klan)*, 10. september 2015, [url](#), pp. 8-9, 11

¹⁷ Adat er et arabisk ord, der betyder vane eller sædvane.

¹⁸ Landinfo, *Tsjetsjenia og Ingusjetia: Betydningen av teip (klan)*, 10. september 2015, [url](#), p. 9

¹⁹ Hønneland, G. og Jørgensen, J. H., *Moderne russisk politik*, 2007, p. 14

²⁰ Den Store Danske, *Tjetjenien*, [url](#), Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, p. 21, Galeotti, M., *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*, 2014, p. 20

²¹ Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, p. 55, Кавказский Узел, *Депортация чеченцев и ингушей* [Den Kaukasiske Knude, Deportationen af tjetjenere og ingusjetere], 22. februar 2020, [url](#)

²² Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, p. 21

²³ Landinfo, *Tsjetsjenia: Generell bakgrunnsinformasjon*, 30. juni 2011, [url](#), p. 5; Министерство экономического, территориального развития и торговли Чеченской Республики, *Географическое положение*, [Den Tjetjenske Republiks Ministerium for økonomisk, territoriell udvikling og handel, *Geografisk position*], [url](#)

²⁴ EASO, *Russian Federation - State Actors of Protection*, 17. marts 2017, [url](#), p. 94

Føderation. Det tjetjenske parlament er republikkens lovgivende organ og har et kammer med 41 parlamentsmedlemmer.²⁵

I henhold til princippet om føderalisme er det tjetjenske parlament bemyndiget til at vedtage lovgivning inden for de kompetenceområder, som hver føderal enhed er blevet givet. I henhold til artikel 6 i den tjetjenske forfatning har føderal lov forrang for den tjetjenske lovgivning inden for områder, hvor den føderale regering har eksklusiv kompetence, såsom det retslige område og udenrigspolitik og inden for områder med delt kompetence, fx mindretalsrettigheder og familieret. I spørgsmål, hvor republikken har eksklusiv kompetence, har tjetjensk lov forrang.²⁶

3.5 Kultur og religion

Adat er et centralt begreb, som dækker over lokale retssædvaner, sociale vaner og skikke samt traditioner, der bliver udøvet i de muslimske samfund i Nordkaukasus. Adat er blevet videregivet fra generation til generation og har traditionelt set spillet en vigtig rolle i de nordkaukasiske samfund, og ikke mindst i fortolkningen af Koranen har Adat spillet en vigtig rolle for tjetjenerne.²⁷

Der findes forskellige fortolkninger og forskellige versioner af Adat over hele Nordkaukasus. Dog kan det overordnet betragtes, at Adat er medvirkende til at sørge for et kollektivt ansvar for familiemedlemmer, klaner og samfund.²⁸

I midten af det 18. århundrede var de fleste tjetjenerne konverteret til islam, men lokale traditioner og præ-islamisk tro påvirkede udøvelsen af religion. Næsten alle etniske tjetjenerne betragter sig i dag som muslimer. De fleste af dem er sunnimuslimer og er ofte tilknyttet en sufi-orden.²⁹

Sovjetunionens ateistiske ideologi betød, at islam ikke var velset i det sovjetiske samfund. I 1920'erne var der næsten 2.700 moskeer i Tjetjenien, men det tal blev væsentligt reduceret, da sovjetiske myndigheder i midten af 1920'erne indledte flere antireligiøse kampagner over hele Sovjetunionen. Det betød, at sharia-domstole lukkede, og at undervisning i islam blev forbudt. Muslimske lærere blev tvunget under jorden og forfulgt som kontrarevolutionære. Den sidste moske i Tjetjenien blev lukket i 1961. Tolerancen overfor islam blev igen større under den sovjetiske leder Leonid Bresjnev i 1970'erne, hvor en række moskeer fik lov at genåbne. Der blev igen slået ned på islam i midten af 1980'erne på grund af Sovjetunionens engagement i Afghanistan. Således var der kun tre moskeer og tre kirker, der havde lov til at være åbne i Tjetjenien i 1985.³⁰

3.5.1. Religion under Ramzan Kadyrov (2007-i dag)

Islam er blevet en integreret del af hverdagen i Tjetjenien. I dag finder man mange moskeer i Tjetjenien, og vigtigheden af islam bliver også påtalt af Kadyrov, der i flere tilfælde har understreget vigtigheden af islamiske normer, herunder indførelsen af visse love med rod i sharia-lovgivning. Kadyrov har blandt andet

²⁵ EASO, *Russian Federation - State Actors of Protection*, 17. marts 2017, [url](#), p. 95

²⁶ EASO, *Russian Federation - State Actors of Protection*, 17. marts 2017, [url](#), p. 96

²⁷ EASO, *The situation for Chechens in Russia*, august 2018, [url](#), p. 31; EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), pp. 9-10, Landinfo, *Tsjetsjenia: Generell baggrunnsinformasjon*, 30. juni 2011, [url](#), p. 5

²⁸ Antonova, Yu. A. og Siradzjudinova S.V.: *Killed by gossip: "Honor killings" of women in the North Caucasus*, 18. december 2018, [url](#), p. 9

²⁹ Landinfo, *Tsjetsjenia: Generell baggrunnsinformasjon*, 30. juni 2011, [url](#), p. 6

³⁰ Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, p. 121, Landinfo, *Tsjetsjenia: Generell baggrunnsinformasjon*, 30. juni 2011, [url](#), p. 7

forbudt spil, produktion, salg og forbrug af alkohol og beordret kvinder til at bære hovedbeklædning på offentlige steder.³¹

Den tjetjenske administration har derudover indført regler for påklædning, der pålægger statslige embedsmænd at bære særlig påklædning og har lukket børnehjem og plejehjem for ældre, fordi den tjetjenske tradition forbyder at sende ældre og børn på hjem.³²

³¹ Landinfo, *Tsjetsjenia: Generell bakgrunnsinformasjon*, 30. juni 2011, [url](#), p. 7, BBC, Религиозность по-чеченски: ислам на словах, [Religiøsitet på tjetjensk: Islam i ord], 23. april 2014, [url](#)

³² ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), p. 15

4. De to tjetjenske krige

4.1 Den Første Tjetjenske Krig (1994-1996)

I oktober 1991 blev den tidligere sovjetiske general, Djokhar Dudajev, valgt som præsident for Den Tjetjenske Republik. Han udråbte umiddelbart efter Tjetjenien som en selvstændig republik.³³

I november 1994 beordre Ruslands præsident, Boris Jeltsin, russiske styrker ind i Tjetjenien, hvilket blev begrundet i ønsket om at bevare Den Russiske Føderations integritet og beskytte befolkningen i og uden for Tjetjenien mod væbnet ekstremisme.³⁴

Efter flere dages luftbombardementer kørte kampvogne ind i Tjetjenien i, hvad den russiske politiske og militære ledelse selv troede ville blive en lynkrig.³⁵ De russiske styrker havde en tydelig militær overlegenhed. Den russiske fremrykning bestod i første omgang af ca. 23.000³⁶-40.000³⁷ russiske soldater, mens der var ca. 15.000 tjetjenske oprørssoldater.³⁸

Russerne indtog hovedstaden Groznyj i december 1994, men angrebet var en militær katastrofe for Rusland med store civile og militære omkostninger.³⁹ De tjetjenske oprørssoldater trak sig som følge heraf tilbage til de mere ufremkommelige bjergområder i den sydlige del af republikken og ændrede taktik til guerillakrigsførelse baseret på nålestiksoperationer mod russiske styrker og installationer, samt terrorangreb, der havde til formål at vise, at oprørerne ikke var nedkæmpet.⁴⁰

I 1996 var krigen havnet i et dødvande med fortsatte militære og civile tab. Krigen var generelt upopulær i befolkningen, som kunne se uafhængige russiske tv-kanalers rapportering om døde, sårede og militære nederlag.⁴¹

Russerne og tjetjenerne indgik en fredsaftale den 31. august 1996 – den såkaldte Khasavjurt-aftale. Aftalen betød, at alle russiske væbnede styrker skulle forlade Tjetjenien, at der skulle afholdes et tjetjensk præsidentvalg i 1997, og at spørgsmålet om Tjetjeniens status i Den Russiske Føderation skulle afklares efter fem år, dvs. senest i 2001.⁴²

³³ BBC, *Chechnya profile – Timeline*, 17. januar 2018, [url](#); Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienskrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, pp. 201-202; Landinfo, Temanotat, *Tsjetsjenia: Generell baggrunnsinformasjon*, 30. juli 2011, [url](#), p. 7

³⁴ Higgins, Andrew: *The War That Continues to Shape Russia, 25 Years Later*, New York Times, 10. december 2019, [url](#); Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienskrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, pp. 201-202; Peuch, Jean-Christophe, *Chechnya: Ten Years After - The Logic Behind The First Chechen War*, Radio Free Europe/Radio Liberty, 10. december 2004, [url](#)

³⁵ Higgins, Andrew: *The War That Continues to Shape Russia, 25 Years Later*, New York Times, 10. december 2019, [url](#); Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienskrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, p. 202

³⁶ Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienskrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, p. 203

³⁷ Møller, Karsten J., *Fra kaos til Putin*, København, 2008, p. 151

³⁸ Møller, Karsten J., *Fra kaos til Putin*, København, 2008, p. 151

³⁹ Higgins, Andrew: *The War That Continues to Shape Russia, 25 Years Later*, New York Times, 10. december 2019, [url](#); Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienskrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, p. 202; Møller, Karsten J., *Fra kaos til Putin*, København, 2008, p. 151

⁴⁰ Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienskrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, pp. 202-203; Møller, Karsten J., *Fra kaos til Putin*, København, 2008, p. 151

⁴¹ Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienskrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, p. 203; Møller, Karsten J., *Fra kaos til Putin*, København, 2008, p. 154

⁴² Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienskrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, pp. 203-204; Møller, Karsten J., *Fra kaos til Putin*, København, 2008, pp. 154-155; Landinfo, Temanotat, *Tsjetsjenia: Generell baggrunnsinformasjon*, 30. juli 2011, [url](#), p. 7

4.2 Mellemkrigsperioden (1996-1999)

Krigen havde efterladt Tjetjenien fuldstændig i ruiner. Som en del af fredsaftalen var det betinget, at Rusland skulle yde økonomisk hjælp til genopbygningen. Der kom imidlertid slet ikke tilstrækkelig føderale subsidier til brug for genopbygningen. Disse midler forsvandt til enten russiske eller tjetjenske aktører uden om republikbudgettet, primært på grund af korruption.⁴³

Tjetjeniens status inden for den Russiske Føderation var uafklaret, selv om Khasavjurt-aftalen havde udskudt spørgsmålet om uafhængighed til 2001. På den ene side var republikken fuldstændig afhængig af russisk økonomisk hjælp, men på den anden side var den de facto selvstændig i denne periode under navnet Den Tjetjenske Republik Itjkerien.⁴⁴

I disse år foregik en islamisering af det tjetjenske samfund, hvor krigsherrer med en radikal religiøs agenda fik større indflydelse. Mange af de unge mænd blev radikaliseret og hærdet i træningslejrene sammen med hellige krigere, som var rejst til Tjetjenien fra bl.a. Mellemøsten og naborepublikken Dagestan. I et forsøg på at skabe orden samt for at opretholde sin magtposition indførte den sekulære præsident, Aslan Maskhadov, i 1998 sharia-lovgivning i Tjetjenien.⁴⁵ Dette marginaliserede imidlertid Maskhadov endnu mere, fordi han stødte de moderate, sekulære kræfter væk fra sig, samtidig med at de radikale islamistiske kræfter blev styrket yderligere.⁴⁶

4.3 Den Anden Tjetjenske Krig (1999-2009)

Den 7. august 1999 krydsede en styrke på ca. 1.500 mand, bestående af en blanding af tjetjenere, dagestanere og arabere, ledet af Sjamil Basajev og Emir al-Khattab, grænsen til naborepublikken Dagestan. Målet syntes at være at oprette en islamisk stat bestående af Tjetjenien og Dagestan. For Ruslands vedkommende blev det fortolket som det første skridt i et forsøg på at erobre mange af de sydlige delrepublikker, hvis befolkning overvejende var muslimsk.⁴⁷ I samme periode oplevede Rusland en række terrorekspllosioner i Moskva.⁴⁸

Føderale styrker tvang i løbet af kort tid Basajevs og al-Khattabs styrker tilbage. De forsøgte endnu en invasion den 5. september 1999, der også hurtigt blev slået tilbage. Russiske styrker svarede tilbage med luftangreb inde på tjetjensk territorium, som hurtigt blev fulgt op med bombardementer i Groznyj.⁴⁹

Ruslands præsident, Vladimir Putin, indgik en række alliancer med tjetjenske krigsherrer, hvilket betød, at den russiske ledelse kunne "tjetjenifisere" krigen og i takt med, at de russiske væbnede styrker trak sig ud, overtog tjetjenske styrker, der nu blev en del af de føderale sikkerhedsstyrker, gradvist ansvaret selv.

⁴³ Higgins, Andrew: *The War That Continues to Shape Russia, 25 Years Later*, New York Times, 10. december 2019, [url](#); Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienkrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, pp. 204-205

⁴⁴ Higgins, Andrew: *The War That Continues to Shape Russia, 25 Years Later*, New York Times, 10. december 2019, [url](#); Roy, Diana: *Russian Propagandistic Rhetoric during the Chechen Wars*, International Policy Digest, 28 Oktober 2019, [url](#); Møller, Karsten J., *Den udenrigs- og sikkerhedspolitiske dimension*, 2001, p. 120

⁴⁵ Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienkrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, pp. 204-205; BBC, *Chechnya profile – Timeline*, 17. januar 2018, [url](#)

⁴⁶ Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienkrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, pp. 204-205

⁴⁷ Galeotti, Mark, *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*, pp. 51-52; BBC, *Chechnya profile – Timeline*, 17. januar 2018, [url](#); Landinfo, Temanotat, *Tsjetsjenia: Generell baggrunnsinformasjon*, 30. juli 2011, [url](#), p. 8; Roy, Diana, *Russian Propagandistic Rhetoric during the Chechen Wars*, International Policy Digest, 28 Oktober 2019, [url](#)

⁴⁸ BBC, *Blast rocks Moscow*, 1. september 1999, [url](#)

⁴⁹ Galeotti, Mark, *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*, p. 52

Særligt Akhmed Kadyrovs styrker, de såkaldte "Kadyrovtsy," som var ledet af Akhmed Kadyrovs søn, den senere republikleder Ramzan Kadyrov, var kendte for at være effektive og nådesløse. De pro-russiske tjetjenske styrker var ansvarlige for særdeles effektive specialoperationer og såkaldte filtreringslejre⁵⁰ for flygtninge, der kostede mange tjetjenere livet.⁵¹

Tjetjenerne blev relativt hurtigt nedkæmpet og gik over til guerillataktik, deriblandt terroraktioner på Dubrovka-teatret i Moskva og på en skole i Beslan i republikken Nordossetien.⁵²

I april 2009 erklærede de russiske styrker den militære operation for afsluttet. Alle ikke-tjetjenske styrker trak sig ud, og de lokale sikkerhedsstyrker bestod af Kadyrovs militssoldater, Kadyrovtsy'erne, som var blevet indlemmet i de lokale politistyrker.⁵³

På det tidspunkt var oprørernes styrke væsentligt decimeret. Doku Umarov, der på det tidspunkt ledte oprørerne, havde allerede to år tidligere omdøbt gruppen til Det Kaukasiske Emirats, hvorved han forsøgte at signalere, at oprøret havde spredt sig til de øvrige nordkaukasiske republikker.⁵⁴ Der fortsatte med at være sporadiske angreb mod sikkerhedsstyrkerne inde i Tjetjenien, men der var samtidig tegn på, at konflikten havde spredt sig til nogle af naborepublikkerne, særligt Dagestan. Oprørerne var fortsat i stand til at foretage terroraktioner i Rusland, bl.a. selvmordsbombeangreb, hvoraf de to største ramte henholdsvis Moskvas metro i april 2010 og Domodjedovo-lufthavnen uden for Moskva i januar 2011.⁵⁵ Men i realiteten var der højst et par hundrede oprørere tilbage, og i 2015 kollapsede Det Kaukasiske Emirats, og resterne af oprørsgruppen svor troskab til Islamisk Stat.⁵⁶

4.4 Amnestier

Siden afslutningen på Den Første Tjetjenske Krig er der blevet givet flere amnestier. Den senest kendte amnesti blev vedtaget af det russiske underhus, Dumaen, i 2006, og omfattede både tidligere oprørere og russiske tjenestemænd, der under konflikten havde begået kriminelle handlinger. Ifølge lovdokumentet kunne nogle personer undtages fra amnestien, deriblandt udlændinge og statsløse, personer som havde begået særligt alvorlige lovbrud som tortur, voldtægt, overlagt drab etc., samt personer i de russiske sikkerhedsstyrker, som havde solgt krigsudstyr til oprørerne.⁵⁷

Inklusive ovennævnte amnesti i 2006 har der i alt været fire amnestier siden de tjetjenske krige begyndte: Den første amnesti blev vedtaget i marts 1997. Den anden amnesti blev vedtaget i forbindelse med begyndelsen af Den Anden Tjetjenske Krig i 1999. Den tredje amnesti blev fremsat i 2003 i anledningen af vedtagelsen af den nye tjetjenske forfatning.⁵⁸

⁵⁰ Filtreringslejre er et middel, som de russiske styrker benyttede til at selekttere såkaldte terrorister fra civile under de to Tjetjenienskrige.

⁵¹ Rasmussen, Martin C., *Tjetjenienskrigene – katastrofen uden ende?*, 2018, p. 207

⁵² BBC, *Chechnya profile – Timeline*, 17. januar 2018, [url](#)

⁵³ Galeotti, Mark, *Russia's Wars in Chechnya*, 2014, p. 79

⁵⁴ Galeotti, Mark, *Russia's Wars in Chechnya*, 2014, p. 79

⁵⁵ BBC, *Chechnya profile – Timeline*, 17. januar 2018, [url](#)

⁵⁶ Landinfo, Temanotat, *Tsjetsjens: Sikkerhetssituasjonen*, 13. februar 2019, [url](#), p. 4

⁵⁷ Landinfo, Respons, *Tsjetsjens: Amnestier til oprørere*, 8. maj 2012, [url](#), p. 2 Российская газета, *Постановление Государственной Думы от 22 сентября 2006 г. N 3498-4 ГД Об объявлении амнистии*, [statsdumaens vedtagelse af d. 22. september – om amnesti], 23. september 2006, [url](#)

⁵⁸ Landinfo, Respons, *Tsjetsjens: Amnestier til oprørere*, 8. maj 2012, [url](#), pp. 1-2

Der findes ingen troværdige officielle tal for, hvor mange som har benyttet sig af amnestierne. Russiske og tjetjenske myndigheder kan have haft grund til at pynte på statistikken for, hvor mange der overgav sig. Den russiske menneskerettighedsorganisation, Memorial, satte i 2006 tal på, hvor mange der var omfattet af amnestierne. Det er imidlertid uklart, hvor Memorial har sine tal fra:

- Amnesti af 12. marts 1997 – ca. 5.000 personer
- Amnesti af 13. december 1999 – ca. 2.500⁵⁹ oprørere overgav sig, og 750 fik amnesti
- Amnesti af 6. juni 2003 – i alt 171 oprørere benyttede sig af denne amnesti⁶⁰
- Amnesti af 22. september 2006 – Memorial havde ikke data om denne amnesti, men vurderede at tallet ville være identisk med amnestien fra 2003, fordi den var så vagt formuleret, at den kun omhandlede oprørere, som havde lavet køkkentjeneste eller lignende, og som ikke havde været i kamp med føderale styrker.⁶¹

Den tjetjenske anklagemyndighed udtalte i januar 2007, at 305 tidligere oprørere havde fået amnesti i forbindelse med amnestibeslutningen i 2006, mens der blev indledt efterforskning mod 19 personer for alvorlige forbrydelser. Samme myndighed udtalte imidlertid en måned senere, at 323 oprørere havde overgivet sig. Heraf havde myndighederne undladt at indlede straffesager mod 265 personer og givet 60 personer amnesti. Tre til fem personer blev efterforsket for alvorlige forbrydelser.⁶²

Amnestierne har fortrinsvis omfattet oprørere på lavere niveauer eller personer, der havde givet bistand til oprørerne.⁶³

Der har derudover været adskillige episoder, kaldet *grå* amnestier, hvor oprørere har byttet side og tilsluttet sig russiske eller pro-russiske tjetjenske sikkerhedsstyrker mod at slippe for straf. I praksis er personerne sluppet for at blive retsforfulgt eller straffet, selvom personernes eventuelle føderale efterlysning ikke blev fjernet.⁶⁴

I forbindelse med kontraterroroperationen i Tjetjenien, der sluttede i 2009, oplevede familiemedlemmer til oprørere, at Kadyrovs styre iværksatte en kollektiv straf af familiemedlemmer i forsøget på at få deres familie til at opgive oprørskampen. I kraft af det lave antal oprørere i dag vurderes det, at færre familiemedlemmer straffes af myndighederne. Familierne til de få oprørere, der fortsat befinder sig i Tjetjenien, oplever imidlertid fortsat trusler.⁶⁵

⁵⁹ Tallet 2.500 har Memorial fået fra den russiske generalstab

⁶⁰ Memorial kritiserede denne amnesti, fordi den angiveligt kun gav amnesti til personer, der havde funktionen ”at koge grød” el.lign.

⁶¹ Memorial, О проекте амнистии в отношении лиц, совершивших преступления в период проведения контртеррористических операций на Северном Кавказе (Om amnestiprojektet for personer, der begik forbrydelser under terrorbekæmpelsen i det nordlige Kaukasus), 22. september 2006, [url](#)

⁶² Landinfo, Respons, *Tsjetsjens: Amnestier til oprørere*, 8. maj 2012, [url](#), p. 3

⁶³ Landinfo, Respons, *Tsjetsjens: Amnestier til oprørere*, 8. maj 2012, [url](#), p. 4

⁶⁴ Landinfo, Respons, *Tsjetsjens: Amnestier til oprørere*, 8. maj 2012, [url](#), pp. 5-6

⁶⁵ Landinfo, Temanotat *Tsjetsjens: Familiemedlemmer til personer med tilknytning til oprørsbevægelsen*, 4. oktober 2016, [url](#), pp. 10-11

5. Den politiske og økonomiske situation

5.1 Kadyrov, magten og tjetjenifiseringen af Tjetjenien

I juni 2000 udnævnte den russiske præsident Vladimir Putin, Akhmed Kadyrov som konstitueret leder af Den Tjetjenske Republik. De russiske myndigheders overvejelser gik på, at Akhmed Kadyrov var en af de mest fremtrædende oprørere fra Den Første Tjetjenske Krig, der havde skiftet side til fordel for Moskva. Han var øverste mufti i Den Tjetjenske Republik Itjkerien, men var samtidig en stor modstander af wahhabismen.⁶⁶

Både Akhmed Kadyrov og hans søn, Ramzan Kadyrov, har spillet en afgørende rolle for Putin i at få kontrol over Tjetjenien. Ved at indsætte tjetjenere, der kæmpede mod Moskva i den Første Tjetjenske Krig, på præsidentposten kunne Putin påberåbe sig en form for legitimitet blandt den tjetjenske befolkning. Ved at lade tjetjenerne selv nedkæmpe oprørsgrupper i republikken kunne Putin samtidig undgå, at tabene af russiske soldater blev for høje under de såkaldte antiterroraktioner, der fandt sted efter de reelle krigshandlinger var afsluttet.⁶⁷

Akhmed Kadyrov blev dræbt den 9. maj 2004 ved et terrorangreb på Dinamo stadion i Groznyj. Den næste dag blev Ramzan Kadyrov, der på det tidspunkt var for ung til at blive præsident, gjort til republikkens vicepremierminister, og indenrigsministeren, Alu Alkhanov, blev indsat som præsident. Ramzan Kadyrov blev dog anset for have den reelle magt i Tjetjenien, og da Ramzan Kadyrov fyldte 30 år, trak Alkhanov sig straks fra præsidentposten og flyttede til Moskva, hvor han fik job som vicejustitsminister. Efter Putins forslag gjorde det tjetjenske parlament officielt Ramzan Kadyrov til præsident den 2. marts 2007.⁶⁸

Kadyrov har herefter brugt sin position til at indsætte sine venner og familie på alle betydningsfulde poster i Tjetjenien. Derved har han også været i stand til at tage de føderale subsidier, republikken har modtaget til genopbygning efter krigen, og dele dem ud til sine venner og familie.⁶⁹

Med Ramzan Kadyrov som leder, har Putin fået fred i Tjetjenien, samtidig med at han har fået en allieret, der støtter op om Tjetjenien som en del af Rusland med Putin som præsident. Denne alliance kan bl.a. ses tydeligt ved præsident- og parlamentsvalg, hvor Putin eller Putins parti Forenet Rusland har fået størstedelen af stemmerne. Eksempelvis viste de officielle resultater fra parlamentsvalget i 2011 en støtte til Forenet Rusland på 99,5 % og en valgdeltagelse på 99,4 % i Tjetjenien. Dagen efter valget blev Tjetjeniens valgkommission dog tvunget til at hæve antallet af stemmeberettigede i republikken, efter at antallet af afgivne stemmer overskred det registrerede vælgerantal med ca. 2.000 stemmer.⁷⁰

5.2 Sikkerhedssituationen under Kadyrov

Da Akhmed Kadyrov i 1999 begyndte at støtte Moskva, tog han samtidig sin egen personlige milits kaldet Kadyrovtsy med sig. Miltsen blev hurtig en meget magtfuld paramilitær enhed, der fungerede som en privat hær med enheder i mange byer i Tjetjenien. Anført af Ramzan Kadyrov blev disse i 2004 legaliseret som

⁶⁶ Galeotti, M., *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*, 2014, p. 62

⁶⁷ Galeotti, M., *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*, 2014, p. 84

⁶⁸ Galeotti, M., *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*, 2014, pp. 63-64, ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), p. 5

⁶⁹ The Moscow Times, *Could Kadyrov Replace Putin?*, 22. marts 2015, [url](#)

⁷⁰ Reuters, Analysis: Chechnya: How did Putin's party win 99 percent?, 21. december 2011, [url](#)

officielle enheder inden for det russiske indenrigsministerium, hvilket gav grundlag for finansiering og forsyning med våben.⁷¹

Kadyrovtsy bestod oprindeligt af Kadyrovs slægtninge og beboere fra Kadyrovs lokalområde, hvoraf mange kæmpede mod den russiske hær i Den Første Tjetjenske Krig. Senere sluttede mange tidligere oprørere sig til Kadyrovtsy, som blev betragtet som en prestigeenhed, der samtidig betalte godt. Der findes også historier om oprørere, der blev tvunget til at skifte side og slutte sig til Kadyrov. Det blev i vid udstrækning muliggjort af formelle amnestier, der blev annonceret af Moskva, og af uformelle garantier fra Akhmed Kadyrov selv.⁷²

Kadyrovtsy og andre tjetjenske militsgrupper, der havde svoret troskab til Kadyrov, viste sig at være effektive midler til at slå ned på de resterende oprørere, idet disse grupper var lokalkendte og samtidig havde stor indsigt i, hvordan oprørerne opererede, og hvilke taktikker de benyttede sig af. Derudover gav de muligheden for, at nationalt orienterede oprørere, der ikke var blevet radikaliseret, kunne slutte sig til Kadyrovs mænd, hvilket mange benyttede sig af. Den strategi havde dog en omkostning for de russiske myndigheder, der med tiden måtte indse, at Moskva nok havde givet Tjetjenien mere autonomi i denne forbindelse end oprindelig intenderet.⁷³

De russiske myndigheder havde fastholdt den såkaldte Vostok-bataljon og en lille militsgruppe kaldet Gorets i Tjetjenien i håbet om at balancere Kadyrovs magt. Kadyrov har imidlertid haft held med at udrydde denne opposition. Gorets, der var ledet af Movladi Bajsarov, var underlagt den russiske sikkerhedstjeneste, FSB, men blev opløst i 2006. Det skete efter, at Bajsarov havde nægtet at underordne sig Ramzan Kadyrov, der beskyldte ham for at have begået en række forbrydelser. Bajsarov rejste herefter til Moskva, hvor han højlydt kritiserede Kadyrovs regime. Fem dage senere skød det tjetjenske politi Bajsarov i Moskvas centrum. Vostok-bataljonen blev ligeledes opløst efter dens leder, Ruslan Jamadajev, blev dræbt af Kadyrovs mænd i Moskva i 2008.⁷⁴

På trods af, at de mere end 20.000 Kadyrovtsy er en officiel del af indenrigsministeriets styrker, har de i praksis alle svoret en personlig ed til Kadyrov, som personligt har valgt militsens befalingsmænd, og som selv udsteder ordrer.⁷⁵

Kadyrovs faste greb om magten i Tjetjenien har også medført, at de sædvanlige centrale kontrolinstitutioner, såsom Indenrigsministeriets styrker og den føderale sikkerhedstjeneste (FSB), er blevet underordnet personer, der er loyale over for Kadyrov og ikke Moskva. Dette er nok bedst eksemplificeret ved en situation i 2007, hvor den lokale FSB-afdeling nægtede en gruppe bevæbnede Kadyrovtsy adgang til hovedkvarteret i Groznyj. Herefter omringede Kadyrovs styrker bygningen og fik alle bygningens ind- og udgange svejset til. FSB-direktøren, Nikolaj Patrusjev, måtte personligt gribe ind for at afslutte konflikten, men fra da af var det klart, at selv FSB i Tjetjenien var underlagt Kadyrov.⁷⁶

I 2009 afsluttede Rusland officielt deres kontraterroroperation i Tjetjenien, der blev igangsat i starten af Den Anden Tjetjenske Krig. Operationens ophør betød, at de omkring 20.000 russiske tropper, der stadig

⁷¹ ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), p. 4, Galeotti, M., *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*, 2014, p. 62

⁷² ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), p. 4, Galeotti, M., *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*, 2014, p. 84

⁷³ Galeotti, M., *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*, 2014, p. 84

⁷⁴ ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), pp. 5-6, Galeotti, M., *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*, 2014, p. 85

⁷⁵ The Moscow Times, *Could Kadyrov Replace Putin?*, 22. marts 2015, [url](#)

⁷⁶ Galeotti, M., *the Vory*, 2018, p. 164,

var udstationeret i Tjetjenien, blev trukket ud som et resultat af måneder med lobbyvirksomhed fra Kadyrovs side.⁷⁷

5.3 Den økonomiske situation

Den tjetjenske økonomi og infrastruktur blev næsten totalt ødelagt af de to tjetjenske krige og i perioden 2001-2015 blev der brugt mindst 464 milliarder rubler (ca. 43,6 milliarder DKK) fra det føderale budget til genopbygning af Tjetjenien.⁷⁸

Tjetjeniens økonomi er baseret på olie, naturgas samt råolierelaterede industrier, selvom der også er landbrug og lokal produktion af forbrugsvarer.⁷⁹

Tjetjenien har på baggrund af de to tjetjenske krige længe haft en privilegeret position med hensyn til føderal finansiering. Mens Ruslands regioner som helhed modtog 12 % mindre i subsidier fra den føderale regering i løbet af det første halvår af 2016 end året forinden, modtog Tjetjenien 14 % mere end i 2015. Ifølge Kadyrov bør Tjetjenien ikke være underlagt de samme økonomiske begrænsninger som andre føderationssubjekter, idet republikken først nu er ved at komme tilbage på fødderne.⁸⁰

Efter aftale med Putin har Kadyrov fået betydelig autonomi i Tjetjenien og føderale penge i bytte for loyalitet og stabilitet, men Moskvas fulde afhængighed af en lille gruppe tidligere krigere i den regionale administration er kommet med en høj pris. Arbejdsløsheden i Tjetjenien er høj. Næsten en femtedel af Tjetjeniens befolkning i den erhvervsaktive alder er uden job ifølge officielle statistikker. Økonomien er også stærkt afhængig af staten, som i sig selv kontrolleres af mange af de samme krigere og deres medarbejdere. Den private sektor er næsten ikke eksisterende i den tjetjenske økonomi.⁸¹

Tjetjeniens budgetindtægter i 2015 blev sat til 73,7 milliarder rubler (ca. syv milliarder kroner) eller 6 % mere end i 2014. Af denne sum var kun 12,3 milliarder rubler (ca. 1,1 milliard kroner) dækket ved indtægter fra tjetjensk skat og andre indtægter, hvilket var en reduktion på 4 %. I 2015 udgjorde subsidier fra den føderale regering 81 % af Tjetjeniens samlede budget. Moskva har haft et ønske om at reducere subsidierne til Tjetjenien, bl.a. pga. mistanken om, at befolkningen i Tjetjenien er næsten en tredjedel mindre end det officielle tal på 1,3 millioner. I løbet af de seneste par år er ca. 150.000 tjetjenere migreret til Europa og yderligere 20-30.000 til Tyrkiet og Mellemøsten.⁸²

Putin har ikke desto mindre bedt den føderale regering om at "overveje muligheden" for at øge finansieringen til statsprogrammet for Nordkaukasus i 2018-2020. De forventede udgifter under dette program blev dog reduceret i oktober 2016 fra 31,8 milliarder rubler (ca. tre milliarder kroner) til kun 13,7 milliarder rubler (ca. 1,3 milliarder kroner).⁸³

Under et føderalt program, der startede i 2002, kom hovedparten af Tjetjeniens regionale budget fra føderale overførsler. Næsten det hele gik til genopbygning af hjem, skoler, hospitaler, veje og anden

⁷⁷ ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), p. 7

⁷⁸ ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), p. 22, Financial Times, *Chechnya's economic recovery tested by slowdown*, 28. april 2015, [url](#)

⁷⁹ EASO, *Russian Federation - State Actors of Protection*, 17. marts 2017, [url](#), p. 94

⁸⁰ RFE/RL, *Chechen Leader Kadyrov Challenges Moscow Over Budget Subsidies*, november 17, 2016, [url](#)

⁸¹ Financial Times, *Chechnya's economic recovery tested by slowdown*, 28. april 2015, [url](#)

⁸² RFE/RL, *Chechen Leader Kadyrov Challenges Moscow Over Budget Subsidies*, november 17, 2016, [url](#)

⁸³ RFE/RL, *Chechen Leader Kadyrov Challenges Moscow Over Budget Subsidies*, November 17, 2016, [url](#)

infrastruktur og støtte til arbejdsløse. Men programmets afslutning i 2012 førte til et pludseligt fald i investeringer i anlægsaktiver i Tjetjenien. Selvom de massive føderale budgetoverførsler er fortsat, har Moskva signaleret til Kadyrov, at han forventes at levere økonomisk udvikling med færre midler fra Moskva end tidligere.⁸⁴

Det tjetjenske samfund er økonomisk meget ulige, hvor lokale eliter har erhvervet sig meget store rigdomme, samtidig med at en stor del af befolkningen lever i fattigdom. Det skyldes delvist, at den tjetjenske økonomi er baseret på en dobbeltøkonomi, hvor der ved siden af den formelle økonomi findes et parallelt, væsentligt centraliseret system af økonomiske forbindelser, der domineres af magtfulde klannetværk.⁸⁵

Den dobbelte økonomi fungerer angiveligt på grund af klannetværk og brugen af frygt. De herskende eliter danner et stramt og tillidsfuldt netværk af gensidigt afhængige mennesker, der er forbundet af slægtskab og fødested. De udveksler tjenester, dækker over og er på mange måder afhængige af hinanden.⁸⁶

Efter sigende skal ansatte ved Tjetjeniens offentlige institutioner give en del af deres månedsløn og bonus til deres arbejdsgivere samt bidrage til indkøb af nødvendigt udstyr. Mange ansatte har påpeget, at deres statsfinansierede organisationer skulle bruge penge på bygningsprojekter og skaffe penge til dyre gaver til embedsmænd eller støtte offentlige arrangementer. En medarbejder i et ministerium har udtalt, at den gennemsnitlig månedlige returkommission i foråret 2014 var på 5.000 rubler (ca. 500 kroner).⁸⁷ En gennemsnitlig løn i Tjetjenien i 2019 var ifølge republikkens statistikkontor, Chechenstat, 27.600 rubler (ca. 2.600 kroner).⁸⁸

Uformel dobbeltbeskatning suppleres med korruption og returkommission, hvilket er en rodfæstet del af Nordkaukasus. Erstatning for de boliger, der blev ødelagt under krigen eller ved det større jordskælv, der ramte Tjetjenien i 2008, og udbetalinger af det, der svarer til børnepenge herhjemme i Danmark, har angiveligt involveret større misbrug af statsmidler.⁸⁹

Korruption i mindre skala siges at findes på alle områder, fx i sundhedsvæsenet, på skoler, når man skal købe jord eller få et kørekort. Det skulle angiveligt koste 15.000 rubler (ca. 1.500 kroner), et pasfoto og tage femten minutter at få udstedt et kørekort i byen Argun.⁹⁰

⁸⁴ Financial Times, *Chechnya's economic recovery tested by slowdown*, 28. april 2015, [url](#)

⁸⁵ ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), p. 23

⁸⁶ ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), p. 26

⁸⁷ ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), p. 23

⁸⁸ Caucasian Knot, *Residents of Chechnya disbelieve wage growth statistics*, 15. februar 2020, [url](#)

⁸⁹ ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), p. 24

⁹⁰ ICG, *Chechnya, The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), pp. 25-26

6. Litteraturliste

Antonova, Yu. A. og Siradzhudinova, S. V., *Killed by gossip: "Honor killings" of women in the North Caucasus; Report on the results of a qualitative study in the republics of Dagestan, Ingushetia and Chechnya (Russian Federation)*, Stichting Justice Initiative, 18. december 2018, <http://www.srji.org/upload/medialibrary/a3d/PPI-2018-12-18-Honor-killings-Eng-final.pdf> [hentet den 25. juni 2020]

BBC, *Blast rocks Moscow*, 1. september 1999: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/434794.stm> [hentet den 25. juni 2020]

BBC, *Russia hit by new Islamic offensive*, 5. september 1999: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/438691.stm> [hentet den 25. juni 2020]

BBC, *Russia mourns blast victims*, 9. september 1999: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/443161.stm> [hentet den 25. juni 2020]

BBC, *Dozens dead in Moscow blast*, 13. september 1999: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/445529.stm> [hentet den 25. juni 2020]

BBC, *Chechnya profile – Timeline*, 17. januar 2018: <https://www.bbc.com/news/world-europe-18190473> [hentet den 25. juni 2020]

Felgenhauer, Pavel, *The Russian Army in Chechnya*, 18. april 2003: <https://web.archive.org/web/20110303183951/http://www.crimesofwar.org/chechnya-mag/chech-felgenhauer.html> [hentet den 25. juni 2020]

BBC, Религиозность по-чеченски: ислам на словах, [Religiøsitet på tjetjensk: Islam i ord], 23. april 2014, https://www.bbc.com/russian/blogs/2014/04/140422_blog_caucasus_chechnya_islamisation [hentet den 25. juni 2020]

Buisness-gazeta, *Кадыров про языковой вопрос: «В Чеченской Республике два главных языка – русский и чеченский»* [Kadyrov om sprogsprørgsmålet: "I Den Tjetjenske Republik er der to hovedsprog russisk og tjetjensk"], 28 november 2017, <https://www.business-gazeta.ru/news/365244> [hentet den 25. juni 2020]

Caucasian Knot, *Kadyrov's statement about coronavirus sets Facebook users laughing*, 15. marts 2020: <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/50297/> [hentet den 25. juni 2020]

Caucasian Knot, *Residents of Chechnya disbelieve wage growth statistics*, 15. februar 2020, <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/50014/> [hentet den 25. juni 2020]

Danish Immigration Service, *Security and human rights in Chechnya and the situation of Chechens in the Russian Federation – residence registration, racism and false accusations*; januar 2015 https://www.ecoi.net/en/file/local/1215362/90_1423480989_2015-01-dis-chechnya-fact-finding-mission-report.pdf [hentet den 25. juni 2020]

Den Store Danske, *Tjetjenien*, [http://denstoredanske.dk/Geografi og historie/Rusland og Centralasien/%C3%98vrige regioner i Rusland/Tjetjenien](http://denstoredanske.dk/Geografi_og_historie/Rusland_og_Centralasien/%C3%98vrige_regioner_i_Rusland/Tjetjenien) [hentet den 25. juni 2020]

Diana Roy: *Russian Propagandistic Rhetoric during the Chechen Wars*, International Policy Digest, 28 October 2019: <https://intpolicydigest.org/2019/10/28/russian-propagandistic-rhetoric-during-the-chechen-wars/> [hentet den 25. juni 2020]

EASO (European Asylum Support Office), *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, https://www.ecoi.net/en/file/local/1149820/90_1412929576_2014-10-10-easo-coi-report-chechnya.pdf [hentet den 25. juni 2020]

EASO (European Asylum Support Office), *EASO Country of Origin Information Report Methodology*, juni 2019: https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2019_EASO_COI_Report_Methodology.pdf [hentet den 25. juni 2020]

EASO (European Asylum Support Office), *Russian Federation - State Actors of Protection*, 17. marts 2017 https://www.ecoi.net/en/file/local/1394622/1226_1489999668_easocoi-russia-state-actors-of-protection.pdf [hentet den 25. juni 2020]

EASO (European Asylum Support Office), *The situation for Chechens in Russia*, august 2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1442027/4792_1535636056_chechens-in-rf.pdf [hentet den 25. juni 2020]

Financial Times, *Chechnya's economic recovery tested by slowdown*, 28. april 2015, <https://www.ft.com/content/8233d33c-ecd0-11e4-a81a-00144feab7de> [hentet den 25. juni 2020]

Geir Hønneland og Jørgen Holten Jørgensen, *Moderne russisk politik*, Samfundslitteratur, Frederiksberg, 2007

Higgins, Andrew: *The War That Continues to Shape Russia, 25 Years Later*, New York Times, 10. december 2019, <https://www.nytimes.com/2019/12/10/world/europe/photos-chechen-war-russia.html> [hentet den 25. juni 2020]

ICG (International Crisis Group), *Chechnya, The Inner Abroad*, Crisis Group Report No. 236, juni 2015, <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/236-chechnya-the-inner-abroad.pdf> [hentet den 25. juni 2020]

Independent, *Russian blast deaths blamed on terrorism*, 10. september 1999: <https://www.independent.co.uk/news/world/russian-blast-deaths-blamed-on-terrorism-1117552.html> [hentet den 25. juni 2020]

Interfax, *Кадыров готов приютить датского жирафа Мариуса* [Kadyrov er klar til at beskytte den danske giraf Marius], 13. februar 2014: <https://www.interfax.ru/russia/358096> [hentet den 25. juni 2020]

Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, routledge Cruzon, London and New York, 2005

Joshua Project, *People group: Chechen*, https://joshuaproject.net/people_groups/11317 [hentet den 25. juni 2020]

Karsten J. Møller, *Fra kaos til Putin*, København, 2008

Karsten J. Møller, *Den udenrigs- og sikkerhedspolitiske dimension*, i: Poulsen-Hansen, Lars P. og Niels Erik Rosenfeldt (red.): *Regionernes Rusland*, København 2001

Landinfo, Respons, *Tsjetsjens: Amnestier til opprørere*, 8. maj 2012: <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Tsjetsjens-Amnestier-til-opprørere.pdf> [hentet den 25. juni 2020]

Landinfo, *Tsjetsjens og Ingusjetia: Betydningen av teip (klan)*, 10. september 2015: <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Tsjetsjens-og-Ingusjetia-Betydningen-av-teip-klan.pdf> [hentet den 25. juni 2020]

Landinfo, *Tsjetsjens: Familiemedlemmer til personer med tilknytning til opprørsbevegelsen*, 4. oktober 2016, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/TsjetsjensFamiliemedlemmer-til-personer-med-tilknytning-til-opprørsbevegelsen.pdf> [hentet den 25. juni 2020]

Landinfo, *Tsjetsjens: Generell bakgrunnsinformasjon*, 30. juni 2011: <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Tsjetsjens-Generell-bakgrunnsinformasjon.pdf> [hentet den 25. juni 2020]

Landinfo, *Tsjetsjens: Sikkerhetssituasjonen*, 13. februar 2019, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/02/Tsjetsjens-temanotat-Sikkerhetssituasjonen-13022019.pdf> [hentet den 25. juni 2020]

Mark Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*, Osprey Publishing, Oxford and New York, 2014

Mark Galeotti, *the Vory*, Yale University Press, New Haven and London, 2018

Martin C. Rasmussen, *Tjetjenienkrigene – katastrofen uden ende?*, i: Poulsen, Niels Bo og Jørgen Staun, *Kreml i krig*, København, 2018

The Moscow Times, *Could Kadyrov Replace Putin?*, 22. marts 2015: <https://www.themoscowtimes.com/2015/03/22/could-kadyrov-replace-putin-a45003> [hentet den 25. juni 2020]

Memorial, О проекте амнистии в отношении лиц, совершивших преступления в период проведения контртеррористических операций на Северном Кавказе (Om amnestiprojektet for personer, der begik forbrydelser under terrorbekæmpelsen i det nordlige Kaukasus), 22. september 2006: <http://khpg.org/en/index.php?id=1158926271> [hentet den 25. juni 2020]

New York Times, *Another Bombing Kills 18 in Russia*, 17. september 1999: <https://www.nytimes.com/1999/09/17/world/another-bombing-kills-18-in-russia.html> [hentet den 25. juni 2020]

New York Times, *6 Convicted in Russia Bombing That Killed 68*, 20. marts 2001: <https://www.nytimes.com/2001/03/20/world/6-convicted-in-russia-bombing-that-killed-68.html> [hentet den 25. juni 2020]

Niels Erik Rosenfeldt, *Stalin Diktaturets Anatomi*, Høst & Søn, København, 2006

Peuch, Jean-Christophe, Chechnya: *Ten Years After -- The Logic Behind The First Chechen War*, Radio Free Europe/Radio Liberty, 10. december 2004, <https://www.rferl.org/a/1056335.html> [hentet den 25. juni 2020]

Raam op Rusland, Is the 'Irreplaceable Chechen' (in Moscow with corona) at risk?, 22. maj 2020: <https://raamoprusland.nl/dossiers/binnenlandse-politiek/1608-is-the-irreplaceable-chechen-in-moscow-with-corona-at-risk> [hentet den 25. juni 2020]

Sport.kg, Рамзан Кадыров на ринге «наказал» министра спорта Чечни [Ramzan Kadyrov "straffede" Tjetjeniens sportsminister i bokseringen], 23. April 2013: https://sport.kg/box_borba/boxing/8495-ramzan-kadyrov-na-ringe-lnakazalr-ministra-sporta-chechni.html [hentet den 25. juni 2020]

Всероссийская перепись населения, 3. *Население по национальности и владению русским языком*, [Befolkning efter nationalitet og beherskelse af det russisk sprog], https://www.gks.ru/free_doc/new_site/perepis2010/croc/Documents/Vol4/pub-04-03.pdf [hentet den 25. juni 2020]

Кавказский Узел, *Депортация чеченцев и ингушей* [Den Kaukasiske Knude, Deportationen af tjetjenere og ingusjetere], 22. februar 2020: <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/202258/> [hentet den 25. juni 2020]

Кавказ.Реалии, Почему количество чеченцев, говорящих на родном языке, сокращается? Апрель 25, 2017, [Hvorfor reduceres antallet af tjetjenere, der taler deres modersmål?, 25. april 2017]: <https://www.kavkazr.com/a/pochemu-kolichestvo-chechentsev-govoryaschih-na-rodnom-yazyke-sokraschaetsya/28450982.html> [hentet den 25. juni 2020]

Министерство экономического, территориального развития и торговли Чеченской Республики, *Географическое положение*, [Den Tjetjenske Republiks Ministerium for økonomisk, territorial udvikling og handel, *Geografisk position*], <http://economy-chr.ru/?p=120> [hentet den 25. juni 2020]

Российская газета, *Постановление Государственной Думы от 22 сентября 2006 г. N 3498-4 ГД Об объявлении амнистии*, [statsdumaens vedtagelse af d. 22. september – om amnesti], 23. september 2006, <http://www.rg.ru/2006/09/23/amnistia-dok.html> [hentet den 25. juni 2020]

Федеральный закон от 01.06.2005 N 53-ФЗ (ред. от 05.05.2014) "О государственном языке Российской Федерации", Статья 1. Русский язык как государственный язык Российской Федерации, [Føderal lov af 01.06.2005 N 53-f3 (med ændringer af 05.05.2014) "Om Den Russiske Føderations officielle sprog", artikel 1. Russisk som Den Russiske Føderations officielle sprog: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_53749/22277adf3d159e8c071d2a73161373398e4b13b3/#dst100009 [hentet den 25. juni 2020]

Федеральная служба государственной статистики (Росстат), *Доклад "Об итогах Всероссийской переписи населения 2010 года"* [Den Føderale styrelse for statslige statistik (Rosstat), Rapport "om resultaterne af folketællingen for hele Rusland i 2010"], https://www.gks.ru/free_doc/new_site/perepis2010/itogi_2010.htm [hentet den 25. juni 2020]

Федеральный закон от 29.12.2012 N 273-ФЗ (ред. от 27.12.2019) "Об образовании в Российской Федерации", Статья 14. Язык образования [Føderal lov af 29. december 2012 N 273-f3 (med ændringer af 27. december 2019) "Om uddannelse i Den Russiske Føderation", artikel 14. Uddannelsessprog], http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_140174/bf7fadb3532c712ccd28cc2599243fb8018ed869/ [hentet den 25. juni 2020]